

Изази два пута
— у мјесецу —

Цијена за Аустро-Угарску: на годину К 2-40 на по године. К 1-20 на четрт год. К — 60
За друге земље: на годину 4 круне. Поједини бројеви 10 пот.

СРПСКО КОЛО

НАРОДНИ ЛИСТ

Огласи рачунају се по цјеновнику. Ако се више од три пута увршћују, рачунају се јефтинеје.

Уредништво се налази у Николићевој улици бр. 8. Писма се шаљу на уредништво „Српског Кола народног листа“. Рукописи се не враћају.

Издаје: Друштво „Српско Коло“ (д.-д.)

Уређује: Уредништво „Н. Србобрана“

Зашто тежак пропада.

И онај, који никад није завирио у село, знаде већ, да тежак у Хрватској и Славонији пропада. Толико се о том већ пише и говори. То је једна од оних истина, коју не треба доказивати. Рећи ће то и трговац и занатлија, и онај чиновник који порез купи, и онај који дражбе расписује, и онај који се научио од тежака у пређашње доба „јабуке“ примати. А рећи ће и свако други, који није слијеп код рођених очију.

Све има својих узрока, па и то пропадање тежаково. А има тих узрока више и сви они заједно учинише да је тежак спао на оне гране, на којима сада стоји.

Ми смо искрени, не волимо истине у кучине завијати, па признајемо, да је свако свом злу нешто и сам крив.

Дакле и свом пропадању крив је нешто и тежак сам.

Земља је остала иста, као и пред стотине година, али људи је много, неколико пута више сада него некада. Па премда је то тако, тежак у многим крајевима ради своју земљу једнако као и у давна времена, није се потрудио, да научи, како ће из своје земље и вјештијим обрађивањем и удруживањем извадити неколико пута више, него некада, како то и други народи на западу раде.

Ето то је највећа кривица тежакова. Али јели то само његова кривица? Зар је он могао из прста исисати тако тешку ствар: нови начин обрађивања земље? Зар је он могао за годину коју, остављен сам себи, стићи друге народе, који су живјели стотинама година у миру, док је наш тежак бранио земљу од дивљих Турака?

Зашто му паметни људи нису помогли у том поуком, примјером, савјетом, зашто држава није ништа учинила. Друге државе, гдје је народ много у свему напреднији, раде, да тежак буде још напреднији и вјештији у сваком послу.

Али док није ништа учињено, да тежак из своје земље има већу корист, дотле је држава натоварила на њега толике терете, да под њима издише. Држава је на тежака, који ради земљу онако, како су је Француз, Холанђанин,

Нијемац, Данац и други напредни народи радиле прије 100 година, натоварила веће терете, него што их ти напредни народи трпе. Па још како су ти терети неправедно раздијељени, на сиротињу оборени!

Ми смо захвални ваљаном Србину, пароху боровском г. Вељку Лукићу, што нам је у 15. броју „Новог Србобрана“ од ове године пред очи изнио живи примјер те правде, која милује тежака у нашој отаџбини. Они који нису вјеровали, нека вјерују. А они, којима је иоле стало до тежака, нека се заједно с њим потруде да се том злу, што тежака тишти доскочи.

Ево шта пише г. Вељко Лукић:

У опћини сухопољској, у Подравини, живи 3400 житеља, који имају земље заједно са земљишним заједницама 8603 рали. Терети јавни (намет и порез), без парохијала и жупног бира, износе у тој опћини 51.270 К. Ту још није урачунат школски намет, јер опћина има фонд (закладу) из ког се, без терета за народ, издржавају школе.

Толико плаћају тежаци.

А сад да видите другу слику:

Властелин сухопољски, пл. Јанковић, има 8252 рали земље, дакле само за 351 рал мање од свију тежака, али државни терети, што их он трпи, износе само 19.902 К, дакле за 31.368 К мање!

А да видите правду у још бољој свјетлости, знајте, да су прошле године потребе опћине сухопољске износиле 13.350, а од тога су плаћали тежаци 13.200 К, а властелин Јанковић, који има земље колико сви тежаци заједно плаћао је 82 К 10 фил. Опћине дакле издржава сам тежак.

Па да једнако плаћа властелин пореза као тежаци, не би било право, јер од оних својих осам хиљада рали живи он сам, а од оних тежачких осам хиљада рали живи преко три хиљаде душа.

Г. Лукић навађа примјере и из других опћина, па вели, да је тако у свој Подравини. А ми велимо: свуда је тако. Свуда је тежак већма оптерећен, него властелин, трговац, чиновник, занатлија и богаташ. Држава га је највећма оптеретила, а од државе има он најмање користи.

Ето зашто тежак пропада. Неукост његова и терети државни убијају тежака. А нико се није бринуо, ни да тежак научи боље радити, и с оним што уради вјештије руковати, баратати, ни да му се терети олакшају.

То су узроци пропадања тежачког, а не оно што је рекао јесенас велики жупан жупаније загребачке Фсдроци: „Пропада онај, који неће да ради и штеди, већ пландује, пијанчује и по крчмама политизира, у сусједа задиркива, по судовима се повлачи, и новац на фишкале, надриписаре и парнице троши“.

Ми знамо, да тежаци у опће сви пропадају све већма, сиромаше. Кад би било истина оно, што вели велики жупан, онда би сви тежаци били лијенчине, пијанци, процежције. Али то није истина. Нека господа зађу Ликом и Банијом, нека се распитају, па ће чути, да је свака скоро кућа некад боље стајала, него сада. Сад сви скоро горе стоје, а нису сви пијанци, бадавације и процежције. Има и међу тежацима таквих, али има много више честитих, па опет им је све горе.

Али и међу господом има исто тако бадавација, пијанаца, свађалица и политичара, па опет им није зло, као тежацима.

Јест, тежак мора прегнути, да боље, вјештије ради, да оно што изради вјештије уновчи, мора се научити послуживати се паметно кредитом (узајмљеним новцем), мора се удруживати у друштва, да се удруженом снагом помогне. Али и држава му мора у свему ићи на руку, помагати му у том послу, као што раде и друге државе, олакшати му уз то све терете, који га претешко тиште, као што видимо из горњих примјера.

Неће ли они, који управљају државом тако, већ се можда још ругају злу народном, народ сада, хвала Богу, има средстава, да их избаци из њихових столица. А.

Српска повјест.

Црна Гора.

Мало има и тежака Срба, који нису никад чули за Црну Гору и Србе Црногорце. У нашем народу сваког Црногорца држе као за некаква Краљевића Марка, толико је познато и чувено црногорско јунаштво.

Причајући читаве прошле године у „Српском Колу“ о повијести и прошлости Срба, откад су се доселили у земље, гдје сад живе, нисмо само испричали прошлости Црне Горе, од оног доба, кад се распало српско царство. Јер до смрти цара Душана Силног (1355. год.) спадала је и Црна Гора (онда се звала Зета) под српску државу, била је један њезин дио. Српски су краљеви обично својим одраслим

синовима давали да управљају Зетом, да се уче владати.

Кад је умро цар Душан Силни, српски великаши, како смо већ говорили прошле године, растргају велику српску царевину у сјасет малих држава. Тада се и зетски великаш Балша одметне од слабог Душанова сина Уроша и завлада у Зети на своју руку.

У то су већ и Турци били осилили се јако, па су ударили и на Зету, гдје су иза Балшине смрти завладали синови му: Страшимир, Ђурађ и Балша. Од Балшених синова отели су Турци више од половине њихових земаља, тако да су Балшићима остали само брдовити крајеви, садашња Црна Гора. Све што је било боље, отели су Турци.

Страшимиров син Ђурађ и унук Балша, трећи с тим именом у породици, патили су се и мучили читаву вијека свог, купајући оно камења у крви својој и турској.

Кад је умро Балша трећи, пошљедњи у породици, завлада у Црној Гори породица Црнојевића, и то Стеван Црнојевић. Било је то 1427. године. У друштву са Ђурђем Кастријотићем борио се славно много пута с Турцима и оставио Црну Гору слободну свом сину Ивану Црнојевићу године 1471. Иван је опет у вјечитој борби и крвопролићу с Турцима живио до 1490. године.

Кад је он умро заваде му се синови. Млађи оде у Турке, потурче се и поведе војску турску на старијег брата Ђурђа. Али Црногорци дочекају војску код Љешкопоља и сасвим је разбију.

Ђурђу је додијало живјети у вјечитој бризи и страху у Црној Гори те 1499. године остави Црну Гору и пресели се у Италију, у град Мљетке (Венецију).

Кад је Ђурађ Црнојевић оставио Црну Гору завладају њоме владике црногорске, који су столовали на Цетињу.

За вријеме владе ових владика примили су неки Црногорци муслиманску вјеру, истурчили се. Испрва су они живјели у слози са осталим православним Црногорцима, па и бранили с њима Црну Гору од правих Турака. Било је то тако, док се они нијесу јако расплодили. Трајало је то неких 200 година. Али када 1690. године ударе Турци с великом војском на Црну Гору, пристану ови потурчени Црногорци уз Турке, те Турци попале и прегазе Црну Гору. Заузму тада и Цетиње и сруше цетињски манастир. Тада је код Цетиња јуначки погинуо славни хајдук Пивљанин Бајо са 300 другова, волећи погинути, него пустити Турке, да мирно робе и пале.

У то 1697. год. постане владиком Данило Петровић-Његуш, из породице Петровића, која

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

од тога доба све до сад влада Црном Гором. Он је видио, како су они потурчењаци велико зло учинили, и како ће пропасти Црна Гора, ако они остану у њој и даље. С тога се он стане договарати са православним Црногорцима, да очисте Црну Гору од потурчењака. Тешко је то ишло, јер многи су међу потурчењацима имали рођака. Али најзад се договоре, те око Божића 1702. у један дан ударе сви на потур-

чењаке, многе покољу, многе поврате у православну вјеру а неки утекну. Тако се Црна Гора ријешила домаћих непријатеља и од тада дахну слободније душом.

Послије погибије потурчењака навале Турци с великом силом на Црну Гору, да се освете, али буду од Црногораца страшно смлављени.

Данило је био ваљан, јуначан владар црногорски. Њиме почиње славно доба црногорских бојева с Турцима, који прије њега баш нијесу тако јако назаљивали на Црну Гору.

Данило је ишао и у Русију силном руском цару Петру Великом, молећи помоћи за Црну Гору. Од тога доба Русија је увијек помагала Црној Гори. Данило је умро хиљаду седам стотина тридесет пете године. (1735. г.)

љен под оптужбу ради каква злочина и преступка, а и прекршаја, који је почињен из користољубља (крађа, превара кад нису злочин и т. д.) и који вријеђа јавну ђудоредност (прељубство, блудност међу родбином, сводство, забрањене игре, пијанство и т. д.)

Мјесни судци не морају бити плаћени.

Тужба се подноси суду усмено или писмено. На тужбу уриче се рочиште за расправу.

На расправи најприје тужитељ своју тужбу образлаже, то јест опширније него у тужби говори што хоће и зашто. На то бива саслушан туженик. Кад су обадвијестранке саслушане, судица мора пробати, да их мирно нагоди. Ако неће да се нагоде иде расправа даље. Суд ће гледати сада, да се освједочи, увјери, што је истина од онога, што су странке тврдиле, те ће зато преслушати свједоке, вјештаке, обавити очевид, прегледаће исправе (то јест оно, што је на писмено метнуто; кад странка која има писмену обвезу, признаницу, уговор и тако даље).

Све се на расправи обавља усмено, расправа је јавна, то јест, могу јој присуствовати, бити на њој, и други људи, којих се ништа не тиче читава ствар. Пред мјесним судом се не смију људи записизати.

Босанка. Сликао Ђорђе Ваштаг.

Мјесни суд.

У сеоским опћинама, кад се ради о споровима (парницама), у којима вриједност парнице не надмашује 60 К, суди мјесни суд.

Сваки мјесни суд састављен је из мјесног судца, његова замјеника и неколико присежника. Опћински одбор бира их на три године, а бан потврђује избор само мјесног судца и његова замјеника. Мјесни судица може бити сваки човјек писмен, стар 30 година, ако стално станује у опћини и ако није осуђен или став-

Кад се расправа сврши, судица ће одредити да странке и други свијет изађу из суднице. Сад ће суд вјећати, како да ријеша парницу, по правди, истини и поштеној својој души. Ако се не могу сложити присежници, одлучан је глас судца; како он рекне онако ће бити.

Кад осуда буде изречена, опет се у судницу пуштају сви и судица јавно проглашује осуду.

Странке могу пред мјесним судом саме водити парницу или опуномоћити другу особу, осим адвоката, да је води мјесто њих. Само

адвокати (одвјетници) не могу у парницама пред мјесним судом заступати странака.

Ако се парница тиче кога члана мјесног суда или његова рођака близог, онда он не смије уредовати.

Ако странке траже, мора им се осуда доставити писмено.

У року од 8 дана иза дана када је осуда проглашена или иза дана, кад је писмено достављена може се незадовољна странка притужити котарском суду. Мјесни судија мора пријавити котарском суду, да је притужба уложена, па макар и прешло 8 дана. Притужба се улаже код мјесног суда.

Кад је притужба уложена не може се обавити оврха, док котарски суд не рекне своју. Али може странка, која је добила парницу, тражити да се обави само заплена ради сигурности, да не би осуђена странка, док котарски суд не изрекне своју, уклонила како било покретнине, из којих ће се тражити намирење.

Али, ако је склопљена нагода или ако је осуда постала правоћна, то јест, ако против осуде није уложена притужба, може странка, која је надјачала, усмено или писмено тражити код мјесног суда оврху на противникове некретнине. Судија ће је допустити писменом одлуком и одредити изасланика, да обави оврху.

Изасланик ће отићи у кућу противникову, па ако има готовине, узмеће колико треба и дати странци, која је тражила оврху, а странка њему мора дати намиру.

Ако нема готовине, заплајениће изасланик покретнине, осим оних које се не смију плијенити; а које су то, писаћемо у овом листу. Иза заплене одређује изасланик дражбу (мунту) за 8 дана.

Код мјесног суда треба и биљеге (штемпле) давати за неке ствари.

Тужбе усмене, ако предмет парнице не прелази своту од 40 К не треба биљеговати, а ако прелази 40 К мора се биљеговати биљегом од 40 филира.

Писмене тужбе до 40 К треба биљеговати за сваки арак (табак) исписаног папира са биљегом од 24 фил.

Преко 40 К треба сваки арак биљеговати биљегом од 40 фил.

Осуде треба биљеговати кад предмет парнице не прелази 40 К са биљегом од 40 фил. Ако прелази 40 К са биљегом од 2 К.

Нагоде до 40 К треба биљеговати биљегом од 20 фил.

Преко 40 К биљегом од 1 К.

Притужбе до 40 К по арку биљегом од 24 филира.

Преко 40 К по арку биљегом од 40 фил.

Овршне молбе до 40 К по арку биљегом од 20 фил.

Преко 40 К по арку биљегом од 40 фил.

Записнике о заплени до 40 К по арку биљегом од 20 фил.

Преко 40 К по арку биљегом од 40 фил.

Дражбене молбе до 40 К биљегом од 1 К.

Преко 40 К биљегом од 2 К.

Дражбене записнике до 40 К по арку биљегом од 12 фил.

Преко 40 К биљегом од 24 фил.

Ево ово је најважније што смо имали рећи о мјесном суду.

1906. година.

ФЕБРУАР — ВЕЉАЧА.

ДАНИ		Стари календар	ДАНИ		Нови
С	1	Мученик Трифун	14	Валентин	
Ч	2	Сретеније Господње	15	Анастасије	
П	3	Симеон Богопримац ☾	16	Јулијана дев.	
С	4	Преп. Исидор (Задушнице)	17	Костанице	
Н	5	Муч. Агатије (Мес. покладе)	18	Симеун	
П	6	Вукота епископ смирнијски	19	Јулијан	
У	7	Партеније епископ	20	Рајмунд	
С	8	Сава II. архијеп. српски	21	Елеонора	
Ч	9	Мученик Нићифор	22	Петрова слава	
П	10	Мученик Харалампије ☉	22	Романа	
С	11	Ђорђе Кратовац	24	Едлберт пр. д	
Н	12	Мелет. патр. Ант. (Беле покл.)	25	Матија апост.	
П	13	Симеон (Немана) (Пост ускр.)	26	Александар	
У	14	Аксентије и Кирил	27	Леандар еп.	
С	15	Онисим апостол	28	Пепељ. среда	
Ч	16	Мученик Памфил	1	Март Албин	
П	17	Вел. мучен. Теодор Тирон	2	Симплиције	
С	18	Лав папа (Тодоров. субота) ☾	3	Кунигунда	
Н	19	Архијеп. апостол	4	Казимир	
П	20	Лав епископ катанијски	5	Евсевије	
У	21	Тимотије и Евстатије	6	Фридолин	
С	22	Наказ костију муч. у Евгенији	7	Тома аквинац	
Ч	23	Поликарп епископ	8	Јован богосл.	
П	24	I и II обрет. главе Јов. крстит.	9	Кирил и Метод.	
С	25	Тарасије патријарх ☉	10	40 мученика	
Н	26	Порфирије епископ	11	Ираклије	
П	27	Прокопије декаполит	12	Григорије	
У	28	Василије исповедник	13	Розина	

Стогодишњак гата о времену. 1. и 2. топло, 3. и 4. јак ветар, 5. и 6. ведро и ветар, 7. до 9. киша, 10. до 14. ведро, 15. до 18. облачно и ветар, 19. снег, 20. и 21. ветар, 22. снег, 23. и 24. ветар, 25. и 26. снег, 27. и 28. дању топло, а ноћу хладно. Пусто гатање!

О празницима и светитељима.

2. *Сретеније Господње.* Овај празник је установљен на својих 200 година после Христовог рођења у спомен срастања Спаситељева са Симеоном и пророчицом Аном у Храму Јерусалимском 40-ога дана после рођења Христовог (2. фебруар је заиста 40. дан после 25. децембра). Тада је св. Симеон Богопримац, који је очекивао икупитеља, узео Спаситеља на руке и рекао: „Сад отпушташ с миром слугу својега, Господе, по речи својој, јер видеше очи моје спасеније твоје, које

си уготовио пред лицем свију народа, видело, да обасја незнабошце, и славу народа твојега Израиља". (Ова молитва: „Ниње отпуштајеш“ чита се на вечерњу).

8. *Сава II., трећи архиепископ српски.* Био је син од једне кћери Стевана Немање, те дакле нећак св. Саве. Пре калуђерства звао се Предислав. Примив монаштво живио је подвижнички у Јерусалиму и Светој Гори. Како се одликовао богоугодним животом, би постављен за епископа хумског, а 1263. за српскога Архиепископа. Сахрањен је у храму св. апостола у Пећи.

13. *Св. Симеон,* нови миротачац, пре калуђерства Стефан Немања. Он је оснивач славне и свете владалачке куће Немањиће и творац старе српске државе, пошто је велик део српских земаља сјединио под својом влашћу. Он је био прегалац и јунак, а био је и веран син православне цркве. То сведочи читав низ његових задужбина, као што Срби и данас певају, да му је син, св. Сава, рекао господи хришћанској: „Није бабо расковао благо на наџаке ни на буздоване, ни добријем коњма ни рахтове, већ је бабо прохарчио благо све градећи многе задужбине“. Тако је саградио у Топлици манастир Богородичин, у Вањској цркву св. Николе, у Скопљу цркву св. архангела Михаила, у Нишу св. Пантелије, близу Раса Ђурђево Ступове, у Староме Влаху Студеницу, а много је прилога слао црквама у Цариграду, Солуну и Јерусалиму. Његову преданост вери православној показује и то, што се 1197. г. одрече престола, покалуђери се у Студеници и доби име Симеон, па после оде у Св. Гору и тамо са сином својим, св. Савом, сагради славни манастир српски *Хиландар* (види 14. јан.), у којем се у старо време највише црквених књига написало и преписало (док се још није умело штампати); тамо је била и најглавнија богословска школа и збориште учених српских калуђера. У Хиландару је умро св. Симеон 1199. г. 13. фебруара, као што прича св. Сава, лежећи на рогозини, увијен у расу, с каменом под главом, као какав сиромашак. После осам година пренео му је тело св. Сава у Српску Земљу.

Народно здравље.

Грлобоља.

Овладала селом вратобоља (дифтерија, грлица) па се дјецe тма божја разбоље. Неки паметнији позваше одмах лијечника и пустише да се дјецe уштрца крвна сурутка (серум) и дјецe им пребољеше. Кад то видјеше и други неки, позваше и они лијечника, и гдје већ није и лијечник прекасно дошао, пребољеше и та дјецe. Али у селу била и нека баба Марта, која се бројила, да зна и врачати и бајати, а понајглавније и „подизати врат“. Кад које дијете око врата стисне, ето ти бабе-Марте, да обаје, да баци угљевље, а онда почне дијете око врата трти, а оно јадно вришти, до неба

се чује. Потрпа дијете добро са јастуцима, па оде. Други дан ћаћа иде већ по мртвачку разгледницу.

Па кад га упиташе: „Јеси ли звао доктора“? а он одговори: А шта ћу га звати, видиш и сам, да је редња дошла у наше село, па ком је суђено тај ће и умријети. Тако је било и пред петнаест, шеснаест година у нашем селу, па шта све није свијет радио, па све узалуд. А није рећи, да сам ја пропустио дијете лијечити, ето била и баба Марта, а она баш разумије, па све бадава“.

Нијесу прошла два дана, разбољеше се истом човјеку још двије дјевојчице од вратобоље, а он опет дај бабу Марту и оба двије за неких четрдесетосам сати умријеше. Послије неколико дана разбоље се том истом човјеку и син, а он трчи по доктора. Дошао к мени па ми се тужи, како је „она несретна боља“ стисла његова сина у гуши. Одмах сам знао шта је, узем серум и штрцаљку и повезем се кући његовој јер је био из оближњег села. Уз пут га приупитах, да ли има још дјецe а он рече, да нема. Кад ја у кућу, али једна дјевојчица већ на умору лежи, напреже се, да ухвати мало ваздуха, а поред ње дјечачић од којих пет година, на истој постељи сједи.

Кад сам то видио у мени закува, па га упитах: „Зашто си рекао, да нема више болесника у кући“, а он ће на то сасвим мирно „Ја као мислим да и Ви још пробате ту ко Вашу мајсторију, да видим хоће ли бити од хасне“. Тако ми је било жао дјевојчице, да сам хтио да њој дадем лијек, што сам га понио, али њезин отац рече: „Ја сам вас ради сина звао, а она и онако мора умријети, а Бог драги зна хоће ли и малом помоћи“. Учиним како је хтио. А још му рекох, да је заслужио, да га тужим котару, па нека буде кажњен и тако се љут и жалостан вратих кући размишљајући о неукости нашега српскога свијета; куд га таре невоља и свако зло, туд неће да си помогне ни ондје, гдје би се још помоћи дало. Гледа како му дјецe нестаје, једног за другим, а не тражи помоћи код оних, који су то учили, већ вјерује сваком прије него ли оном, који би му помоћи могао.

*

Послије три дана одем сам у то село, да прегледам друге куће, па дођем и у кућу тога истог сељака и упитам: „Шта је с малим“, а он поче плакати, и рече „Јадан ти сам пошао на овом свијету, ето мали оздравио, али ме срце моје боли за оне четири дјевојчице и док сам жив, никада се искајати нећу; јер ево све комшије говоре, да сам их ја послао Богу на истину, али господине, нијесмо ми криви, ето

Савјетујте своје рођане и пријатеље да купују и читају овај лист.

живимо за божијим леђима, нема никог ко би нас свјетовао и упутио па ми мислимо, да све тако мора и бити, а вама до Бога фала, што ми ето сина од смрти отесте“.

*

Грлобоља, грлица, гушобоља, дифтерија и како још све народ ту болест зове јест једна од оних опасних болести, које живот брзо униште, а што је још најгоре код ње, она приања од једног болесника на другог здравога, а највише на мању дјецу. Стога треба у сваком случају, чим се дијете почне тужити, да га око врата боли, с мјеста потражити лијечничку помоћ, да лијечник прегледа и лијек даде, а манути се баба и чаролија, јер то доводи до кућне истраге у кратком времену, па је онда касно кајати се.

Ко има уши нек чује!

Душанъ Павловичъ

Шта се збива у нас и у свијету.

На Ријечи (Фијуми) састали су се Срби и Хрвати из Хрватске и Далмације, заступници свију народних странака, да се договоре, шта ће тражити од Мађара за нашу земљу, ако су Мађари вољни, да и ми будемо уз њих у њиховој борби са Швабом. Кад се наши заступници народних (опозиционалних) странака о том споразумију, договоре, доћи ће тамо и заступници странака мађарског народа 28. овога мјесеца, па ће међу једнима и другима доћи до преговора. Буду ли Мађари толико паметни, да нам даду, што је по људској и божјој правди наше, биће и за њих и за нас боље. Шта буде јавићемо.

Епархијска скупштина за горњокарловачку дијецезу била је сазвана за дан 28. фебруара. Али, како је рђаво вријеме, бојати се да многи скупштинари не би дошли, те је скупштина одложена. Дакле нико не треба ићи 28. Јавиће се, кад треба ићи.

У Пакрацу и Новој Градишци одржале су здружене српске и хрватске опозиционе странке своје скупштине. На њих је дошло доста тежака и народне господе. У Пакрацу је на скупштини постављен за кандидата г. Светозар Прибићевић, главни уредник „Новог Србобрана“, а у Новој Градишци г. д-р Франко Поточњак.

На скупштини су говорили и тежаци и то врло разборито и паметно. Сваки дан има у нас све више тежака, који се трсе, да науче нешто, читају, те ево и на великим скупштинама могу лијепо у име народа говорити, а да се својих говора не морају стидјети.

У Угарској ће бити распуштен сабор 19. овог мјесеца. Говори се да се неће ни одређивати нови избори, већ да ће краљ поставити комесара у Угарској, да ће се стегнути слобода штампе, збора, састајања — то јест владаће се без народа, као што се сада влада тако у Турској, Кини, Сијаму, тамо у

Азији. Шта ће бити не зна се. Народ мађарски неће попустити јамачно, нијесу они мекушци као ми.

Сукоб између Аустро-Угарске и Србије још није уклоњен. Аустро-Угарска не да српској стоци у државу, а Србија не да аустријским фабрикатама (шећеру, штофовима, гвозђарији и т. д.). Штету отуд трпи и једна и друга земља, те ће се јамачно у скоро измирити.

Наш краљ позвао је на ручак посланика Србије у Бечу Мишу Вујића, разговарао с њим љубазно и рекао, да се нада, да ће се сукоб уклонити ускоро. Из тога се види, да би и Аустро-Угарска желела, да сукоба нестане, јер отуд трпе велику штету аустријске фабрике. Србија не да ни да се аустријска роба превози у Турску и Бугарску.

Може нас Србе веселити, што је сва штампа (новине) особито француска и енглеска на страни Србије. Већ прошли пут смо писали, да је сва словенска (чешка, пољска, хрватска, словеначка, бугарска и руска) штампа као један човек уз Србију. Дакле једино су Чивути и њихова штампа у овој ствари против Србије, па на част им, њих и не желимо за пријатеље.

Не даду у Београд. Српско певачко друштво „Обилић“ из Београда позвало је ових дана у госте „Младост“ хрватско певачко друштво из Загребца.

„Младост“ је дошла до Земуна, али кад је хтела прећи у Београд, није јој дала земунска полиција. Друштво се обрати телеграфски на подбана Чаврака с молбом, да му се допусти прећи у Београд, али ни подбан није дао.

Тако је друштво морало остати у Земуну. У Београду је силан народ ишчекивао долазак „Младости“. Али кад она не дође, и кад се дознаде зашто, свет се страшно љутио и викао против Аустрије и против наше полиције.

Кад „Младост“ није могла у Београд, прешао је „Обилић“ у Земун из Београда, те су се састали, братски се поздравили и наразговарали.

Тако ето власти у Хрватској и Славонији не даду Хрватима у Србију. Некоме ваљда не иде у рачун, да се Срби и Хрвати добро слажу.

У Босни сложили су се сви новинари и остали људи од пера (књижевници) па су управили на владу своју представку, да даде штампи већу слободу, јер овако трпи штету земља и народ у њој. Потписали су је људи од пера без разлике вјере: православни, муслимани и католици, и без разлике народности: Срби и Хрвати.

У Црној Гори изишао је нови закон о штампи. По том закону имају новине пуно већу слободу од нас. Сад имају још двије земље на свијету, гдје је штампа овако окована, као код нас: Босна и Турска.

Умро је дански краљ Кристијан. Било му је већ преко 90 година. Мјесто његово заузео је син му Фридрих, ком има већ преко 60 година.

Овај краљ је зато познат, што су му дјеца и унуци постигли краљевска и царска достојанства по

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

разним земљама у Еуроци. Један син је његов, наследио, краљ дански, другог сина су изабрали Грци за краља, унука му изабрали су Норвежани за краља, једна му је кћи удата за енглеског краља, друга за покојног руског цара Александра III.

Различне вијести.

Шта вриједи писменост у свијету. Има, на жалост, још доста људи код нас, који много не цијене знање читања и писања. Такви људи често рођену дјецу чине слијепом код очију, отимају је од полагања школе, па често и највеће болести измишљају на дјецу, само да их отму школи.

Али како други свијет цијени знање читања и писања, види се из овога:

У задње доба нагрнуо је силан свијет из Аустро-Угарске, Русије и Италије у Америку. Тога је већ превише Американцима, па се спремају да створе закон, којим ће запријечити то усељавање из земаља, у којима је народ јако запуштен, што се вели: необразован, има мало знања. По том закону забраниће се усељавање у Америку свима онима, који не умију читати ни писати. Писмени ће бити пуштени у Америку.

Из овог се види, шта паметни, напредни свијет држи до писмености. Кад овај закон буде створен и буде вриједио, јавићемо то нашем свијету.

Лепа старост. У лондонском је зверињаку прошле недеље угинула корњача, коју су Шпањолци мало после 1500 год. донели из Америке у Европу. Тако је доживела преко 400 година.

Да крава при мужњи мирно стоји. Свако, ко има краве, имао је сигурно више пута неприлике код мужње, јер свака крава неће мирно да стоји. До сада се обично томе није знало помоћи, а има врло једноставан лек, који се састоји у томе, да се пре мужње каква крпа покваси у ладној води, па да се метне крави преко крстина. Кажу, да ово средство помаже.

ТРЕБАМО ЧОВЈЕКА

здрава, вјешта свима гранама ратарства. Услови су врло повољни. Првенство имаду особе нежењене, или ожењене са одраслом дјецом, и Срби прав. вјере. — Обратити се треба на управу манастира Моштанице (Босан. Дубица), уз свједоштво свога пароха.

Управитељ манастира

Петар Иванчевић

јеромонах.

1964 1—6

ГДЈЕ СТЕ СРБИ?

Наполичара треба за свој посјед од 30 јутара 1589⁰ ливада, ораница, виноград, воћњака са кућом и господарским зградама. Уз добру понуду изнајмио бих све, а и продао.

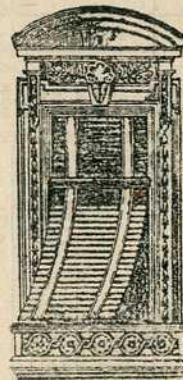
Посјед други од 8¹/₂ јутара у једном комаду са кућом, штагљем и шталом, котцем и кокошињаком, бунаром у двору, на лијепом зрачном мјесту продао бих за 3000 ф. на одплату, а за готово дао бих 5% попушта.

Посјед трећи од 1 јутра 14⁰ и то: врт 411⁰ уз зидану цесту са кућом и ораницу од 1203⁰ продао би за 1000 ф.

Гаврил Шамић

посједник, учитељ

Српска Капела п. Св. Иван Жабно.

**Фабрика
жалузија,
ролета,
дрвених
и жељезних
завојних
капака**

Г. СКРБИЋ

Илица 40. — ЗАГРЕБ — Илица 40.

препоручује своје

признато солидне, тачне и јефтине

фабрикате

Ценовници бадава и франко.

604. 5—2

ПОЗИВ.

Овиме се учтиво позивају п. н. г. акционари

СРПСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ У КОРЕНИЦИ

НА

VII. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

која ће се обдржавати у недјељу дана 12./25. фебруара 1906. у два сата послерије подне у друштвеним просторијама са овим

ДНЕВНИМ РЕДОМ:

1. Извјештај управног одбора о раду заводском за год. 1905.
2. Извјештај надзорног одбора.
3. Читање биланције и приједлог управног одбора о подјели чистог добитка за год. 1905.
4. Давање разрјешнице управном и надзорном одбору.
5. Избор надзорног одбора.
6. Евентуални приједлози.

Кореница, 4. фебруара 1906.

Управа.**РАЧУН ИЗРАВНАЊА**

на дан 31. децембра 1905.

ДУГУЈЕ			ПОТРАЖУЈЕ		
	К	п.		К	п.
Благајна	53019	30	Главница	60000	—
Мјенице	746513	—	Улози на штедњу	647138	51
Обвезнице	15869	36	Резервни фонд	75725	70
Вриједносни папири	56067	40	Пензиони фонд	2354	79
Привремени рачун	36012	07	Реесконт	240487	50
Дужници	157280	88	10% порез. на кам. од улога	1090	05
			Преносна камата	5622	20
			Дивиденда нераздијељена	228	—
			Чист добитак	32115	26
	1064762	01		1064762	01

РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА

ДУГУЈЕ			ПОТРАЖУЈЕ		
	К	п.		К	п.
10% порез на кам. од улога	2244	22	Приенос из год. 1904.	8	06
Добротворне цијељи	523	—	Камата од мјеница	66858	71
Трошкови	4767	10	„ „ обвезница	574	97
Плаће званичника	5039	84	„ „ тек. рачуна	6622	49
Порез на рад штедионице	4448	27	Разне пристојбе	2262	35
Камате од улога	22399	30			
„ по мјен. у реесконту	4789	59			
Чист добитак	32115	26			
	76326	58		76326	58

Кореница 31. децембра 1905. године.

Димитрије Таминцић с. р.
књиговођа.**У П Р А В Н И О Д Б О Р:**

Манојло пл. Оклобција с. р.   Стеван С. Калембер с. р.   Пајо Тишма с. р.   Перо Коруга с. р.
председник.   потпредседник.

Миливој Ст. Ђурчић с. р.   Данило Лужаић с. р.   Стево Вукадиновић с. р.   Симо Жигић с. р.

Кореница 4. фебруара 1906.

Ове рачуне прегледали смо и сравнили са главним књигама и нашли у реду.

Н А Д З О Р Н И О Д Б О Р:

Петар Орлић с. р.   Михајло Стакић с. р.   Миле Жигић с. р.
председник.